

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΑΔΑΣ

Συνιστάμενον ἐπὶ τοῦ Ἑκδοτικοῦ τῆς Παιδείας ἐκ τῶν κατ' ἐξοχὴν καλλίων περιοδικῶν εὐγενεῶν, ἀληθῶς πεποιηθὲν εἰς τὴν ἐξέσιν ἡμῶν ὁμογενείας καὶ ἐπὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Παιδαγωγικοῦ Κεντροταναρσκόπου, ἐκ ἀνάγκης ἀρίστων καὶ χρησιμωτάτων εἰς τοὺς μαῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἑξαετία δραχμ. 50. Ἐτήριον 28. Τριμηνίον 15.
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἀργυρίου γράμμα διαμρ. 50.—
Ἀρμενικῆς δολιάρια 4.—Ἀγγλικῆς καὶ ὄλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κροντῶν οὐλίνα 18.
Ἐτήριον καὶ Τριμηνίον ὀβολοί.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ Τῆ 1879

ΙΑΡΥΘΗΣ—ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οὐοῦβήριου μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδὸς Ἐδριμαίου ἀριθ. 28, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 22ος

Ἐν Ἀθήναις, 28 Φεβρουαρίου 1928

Ἔτος 47ον.—Ἀριθ. 13

ἹΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ΤΟ ΔΕΛΦΙΝΑΚΙ

(Μυθιστόρημα τοῦ Δοξαγῶδ DANRIT)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'. (Συνέχεια)

Ἡ αἰτήσῃ του ἔγινε ἄμέσως δεκτή. Κι' ὁ πλοῦσιος ἔμπορος ὑποδέχτηκε μὲ πολλήν χαρὰ τὸν ξένο του, μαζὺ μὲ τὴν ὀρδινάντισα του. Καὶ δὲν ἦταν ὁ μόνος ποῦ χαιρόταν. Ὁ φίλος μας ὁ Παῦλος κι' οἱ δυὸ μικροῦλες τοῦ κ. Ραμπλὸς, ἡ Λουκία κι' ἡ Ἐρριέτα δὲ χαιροῦνται νὰ κοιτάζουν τὴν ὄραια γαλάζια στολή τοῦ κ. Ὠζιᾶ μὲ τὸ χρυσοῦ σιρῆτι στὸ μανίκι.

Ὁ Βάρκας τοὺς προξένησε λίγο φόβο, μὲ τὸ πρόσωπό του ποῦχε τὸ χρῶμα τοῦ μπρούτζου. Καὶ καθὼς θέλησε νὰ τοὺς χαμογελάσῃ κι' ἄφισε νὰ φανῇ μιὰ σειρά δόντια ἄσπρα σὰ δόντια ἑνὸς μικροῦ σκύλου, οἱ δυὸ μικρὲς ὀπισθοχώρησαν πρὸς τὴν μαμὰ τους.

Πιὸ ἔσπερα μαζεῦτηκαν ἔλοι γύρω στὸ τραπέζι, κι' ἐκεῖ ὁ Γιώργος Καρδινιάκ γνωρίστηκε μὲ τὸν Παῦλο Ὠζιᾶ.

Ἡ ἱστορία τοῦ νεαροῦ στρατιώτη ἔκαμε ζωηρὴ ἐντύπωση στὸν ὀπολοχαγῶ.

Τὴν ὄρα ποῦ ὁ θεῖος Ἐρριέκος διηγόταν ἀπλὰ τὰ κατορθώματα τοῦ Γιώργου, ὁ Ὠζιᾶ δὲν ἄφινε στιγμὴ ἀπ' τὰ μάτια του τὸν νεαρὸ στρατιώτη.

— Ἀ! κυρία, εἶπε στὸ τέλος πρὸς τὴν κυρία Καρδινιάκ, πρέπει νάστε περὶ φανῇ γιὰ ἓνα τέτοιο παιδί...

— Ἐγὼστε εἰκίο... ἀλλὰ...

— Ναι, ξέρω! Θὰ μοῦ πῆτε πὼς εἶστε μητέρα. Μὰ ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς πῶ ὅτι ἀπὸ σᾶς ποῦ εἶστε γυναίκα ἀξιωματικοῦ καὶ ποῦ ἀνήκετε σὲ μιὰ οἰκογένεια ἡρώων, ἡ καρδιά περιμένει μεγαλύτερη ἰουσία.

Σκέφθηκε μὲ στιγμὴ καὶ συνέχισε:

— Ἐέρω γυναίκες ποῦ ἡ καρδιά τους εἶναι μεγάλη! Καὶ πρῶτα-πρῶτα τὴ μητέρα μου!..

Ἄλλοι ρώτησαν περίεργα τὸ νεαρὸ ἀξιωματικό, κι' αὐτὸς διηγήθηκε τὴν ἱστορία του.

Ἄνῃς σὲ μιὰ πλοῦσια οἰκογένεια ἀπ' τὸ Παρίσι, ἔπυ κατοικοῦσε μὲ τὴν μητέρα του καὶ τὸν ἀδερφό του Ἄντρέα, τὴν ἐποχὴ ποῦ κηρύχτηκε ὁ πόλεμος.

Ὅπως ἔλοι, στὴν ἀρχὴ περιμέναν κι' αὐτοὶ πὼς οἱ Γάλλοι θὰ νικούσαν. Μὰ ἔταν ἀργότερα ἤρθαν οἱ ἀπαίσιες

εἰδήσεις, ἡ μητέρα τους πρῶτη ἔσφιξε τὴν καρδιά της καὶ τοὺς εἶπε:

— Παιδιά μου, τώρα πιά δὲν εἶναι πόλεμος γιὰ κατακτήσεις. Ἡ πατρίδα κινδυνεύει. Δὲν ἀνήκετε πιά σὲ μένα, ἀλλὰ σ' αὐτὴ. Πηγαίνετε, μὲ τὴν εὐχὴ τοῦ Θεοῦ καὶ τὴ δική μου!

Ἡ νεώτερη αὐτῆ Σπαρτιάτισσα φίλησε τὰ παιδιά της καὶ τὰ ξέβγαλε ὡς τὸ σύνταγμα τους. Ἰσπερα ἔμεινε μόνη γῆ της.

Τὰ δυὸ ἀδέρφια πολέμησαν στὸ Σεδάν, ἔπως κι' ὁ Γιώργος Καρδινιάκ. Ὁ Ἄντρέας πληγώθηκε ἐπικίνδυνα, μὰ ὁ Παῦλος μὲ ὑπεράνθρωπος κόπους

κατάφερε νὰ τὸν σώσῃ καὶ νὰ τὸν μεταφέρῃ στὸ Βέλγιο. Ἐκεῖ τὸν ἄφισε σ' ἓνα νοσοκομεῖο καὶ γύρισε στὴ Γαλλία. Ἐνακατατάχθηκε καὶ πῆρε τὸ βαθμὸ τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ.

— Ἄν ἔκαναν ἔτσι ἔλεες οἱ μητέρες!.. εἶπε ὁ ἀξιωματικὸς τελειώνοντας τὴ διήγησή του.

Ἀκολούθησε σιωπὴ. Μὰ ξαφνικὰ, ἓνας διαβολικὸς θόρυβος ἔφτασε ἀπ' τὸ μαγειριό.

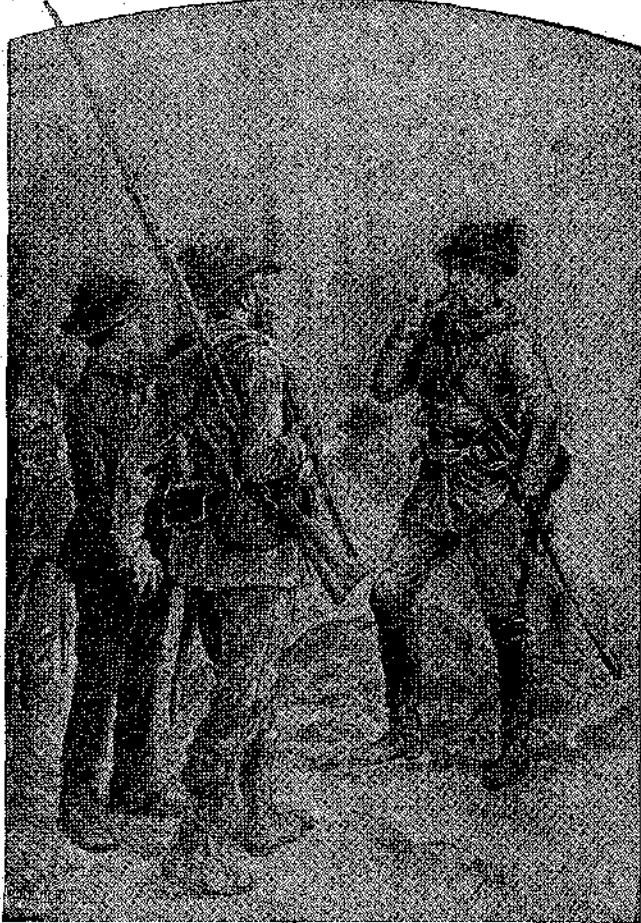
Τί ἔτρεψε; Ἡ μαγειρίσσια ἔτρεψε τρομαγμένη κι' ἔδωσ' ἐξηγήσεις.

Ὁ Βάρκας, ὁ ἀράπης, ἔκαγε ἔλη τὴ φασαρία. Εἶχε καλοφαί, εἶχε καλοπιτῆ, λησιμονάντας, σὰν καλὸς Μουσουλμάνος, τίς ἐντολὲς τοῦ Κορὰνίου, κι' εἶχ' ἔρθει στὰ κέφια μὲ χαρὰ.

Τότε τοῦ κατέθηκε μὲ παράξενη ἰδέα ἔκερμάσε μὲ κατσαρόλα καὶ μὲ κουτάλα καὶ χτυπώντας τα ρυθμικὰ, ἀρχισε νὰ χορεύῃ μὲ τὴν ἀλλόκοτη αὐτὴ μουσική, τραγουδώντας δυνατὰ:

Γιαλελέλι, λέλι, λέλι...

Χοροπηδοῦσε σὰν τρελλὸς καὶ στριφογύριζε σὰ διάβολος. Δὲ σταματοῦσε παρὰ μόνο γιὰ νὰ ἀφίση τὴν ἐχθρική αὐτὴ ἀναφώνησῃ:

Μὲ ἐδήγησαν μπροστὰ στὸ διοικητή. (Σελ. 89 στ. β').

— Κόψτε κεφάλι Πρώσο! Η Ζοζεφίνα τρώαζε κι' έτρεφε να ειδοποίηση τον άνθυπολοχαγό.

Μόλις παρουσιάστηκε ο αξιωματικός, ο Αράνης συνήλθε άμέσως, σαν να του καμαν ψυχρολουσία. Ο Ψζιέ τον έστειλε να κοιμηθώ, με την υπόσχεση πως θα τον τιμωρούσε όπως του άξιζε.

Όταν τελείωσε κι' αυτό το έπαισόδιο και ξανάρχισε η συζήτηση, ο Γιώργος είπε στον άνθυπολοχαγό:

— Κύρια άνθυπολοχαγέ, με πέρνετε μαζί σας;

Ο αξιωματικός δίστασε Ένα δευτερόλεπτο

— Μ' έλεγε μου την καρδιά! είπε ύστερα, προτείνοντας το χέρι στο Γιώργο.

— Καί γώ, άνθυπολοχαγέ μου, θα είμαι περήφανος να όηρητήσω στο σχολείο σας.

— Μά, παιδί μου! διαμαρτυρήθηκε η κυρία Καρδινιάκ. Το ποδι σου τό ξεχνάς;

— Τώρα είμαι καλά, μητέρα, άπάντησε ο Γιώργος Βυδίζω έλεύθερα. Όσο γι' αυτό, μη φοβάσαι! Άδριο φεύγω. Δείξε την καρδιά σου άδειας ως τώρα.

— Άλλωστε, κυρία, φεύγω κι' εγώ μαζί του. Θα τού κρατώ εγώ το γιλιό του.

Ήταν ο Μοχίλοφ.

Ο Παύλος Ψζιέ γύρισε και κοίταξε τον γερό Ρώσο και είπε:

— Κυρία, θα πάω μαζί μου και τα δυό παιδιά. Πώς λέγεται ο νέος;

— Μοχίλοφ!

— Μά αυτό είναι όνομα Ρωσικό.

— Μά ναί, Ρώσος είναι!

Κι' η κυρία Καρδινιάκ διηγήθηκε σύντομα πως ο μικρός Μουζίκος είχε μπη στην οικογένεια Καρδινιάκ.

Την ίδια μέρα, ο φίλος μας κατατάχθηκε στο τάγμα των Άλγερινών και την έπομένη πορευόταν προς το Μπεζανόν.

Ο Παύλος Κουτουριέ είχε παρακαλέσει να τον πάρουν κι' αυτόν μαζί. Μά ο θεός του σταθηκε αλόγιος στην άρνησή του. Κι' ο μικρός είδε με σφιγμένη καρδιά την άλλη μέρα, το τάγμα των Άλγερινών να χάνεται μέσα στον συνεφιασμένον όρίζοντα.

Στις 15 Ίανουαρίου 1871, το πρωί, τό τμήμα του Παύλου Ψζιέ είχε βγή για αναγνώριση στη δεξιά πλευρά της Γαλλικής στρατιάς, αντίκρυ στο Μομπελιάρ.

Γύρω ήταν άπλωμένη πυκνότατη όμίχλη κι' ο άνθυπολοχαγός είχε συστήσει στους άνδρες του μεγάλη προσοχή, γιατί ο έχθρος ήταν πολύ κοντά.

Οι Άλγερινοί βάδιζαν άπ' τις δυό μεριές του δρόμου και κρύβονταν όσο μπορούσαν πιο καλά.

Είχε άπαγορευθώ να πυροβολήσουν

χωρίς διαταγή. Ο Γιώργος Καρδινιάκ, με τό όπλο του έτοιμο, άκολουθούσε από κοντά τον Βάρκα. Πίσω του έρχόταν ο ειρηνικός Μοχίλοφ, μ' ένα ραβδί στο χέρι και με τό σάκκο στη ράχη.

Στό δρόμο ξεχώριζε η σιλουέτα του Παύλου Ψζιέ.

Εξαφνικά, πίσω από μιá δεντροσυστάδα, άντήχησαν πατημασιές και φανερώθηκαν μερικές άδριστες μορφές.

— Άλι! διέταξε σιγά ο άνθυπολοχαγός. Πρηγνήδόν!

Οι άνδρες ύπάκουσαν. Μά την ίδια στιγμή μιá σφαίρα πετιέται άπ' τή δεντροσυστάδα και τό φέσι του Βάρκα κάνει φτερά.

Άι! ο Άλγερινός είχε θυμώσει. Σηκώνει τό όπλο, μακάδουσι κι' άρχίζει τουφεκίδι. Του σάκκου ο Ψζιέ φώναζε:

— Μή ρίχνετε! Είναι δικαί μου!

Ήταν στρατιώτες του μεταδατικού. Μά ο Βάρκας δέ μπορούσε να τό χωρέσει:

— Παράξενο πρξίμα! Ελεγε. «Μεταδατικοί» χτυπούνε «Άλγερινοί», Άλγερινοί χτυπούνε Μεταδατικοί! Άλλάχ! Άλλάχ!

Ο Ψζιέ κι' ο Καρδινιάκ δέ μπόρεσαν να μη γελάσουν με την άγανάκτηση του Βάρκα. Εδτυχώς που όλοι αυτοί οι Άλγερινοί δέν ήταν καλοί σκοπευτές, κι' έτσι δέν έγινε κανένα δυστύχημα.

Η πορεία ξανάρχισε, μαζί με μιá μικρή ένιτχυση πούχ' έρθει. Σε λίγο, σφαίρες πρωσοικές αότη τή φορά σταματούσαν τους φίλους μας.

Ο Ψζιέ έδωσε οδηγίες στους άντρες του και διεύθυνε τή συμπλοκή με τόση ψυχραιμία, ώστε, ως τό βράδυ είχε πάρει σχεδόν τό μισό Μομπελιάρ. Οι Γερμανοί είχαν άδειάσει τά μισά σπίτια.

Μά κάθε ρόδο έχει και τ' άγκάθια του. Στην αρχή της συμπλοκής, ο Γιώργος Καρδινιάκ δέχτηκε μιá σφαίρα στον ώμο. Και τό βράδυ εκείνο, μέσα σε μιá καλύβα, πούχε μεταβιθθώ σε πρόχειρο χειρουργείο, ο φίλος μας άντίκρουσε ξαφνικά τον Πέτρο Μπερτινό, που τον είχε ειδοποιήσει, ο Ψζιέ.

Τό τραύμα δέν ήταν σοβαρό, μά βέβαια εμπόδιζε τό μικρό έθελοντή να εξακολουθήσει κι' αύριο τή μάχη. Γιαυτό ο Πέτρος τον βρήκε να κλαίγ κοντά στον Μοχίλοφ και τό Βάρκα, που κάθονταν στο πλάι του.

— Δέν είμαι τυχερός, Πέτρο! είπε στον ξαδελφό του. Δυό τραύματα μέσα σε τόσο μικρό διάστημα, είναι άπίστευτο!

— Κάνε όπομονή, είπε ο Πέτρος. Άδριο θά σου φέρουν τό στρατιωτικό μετάλιο!.. Ο στρατηγός Βουρβακί μου τό υποσχέθηκε. Τόν άνθυπολοχαγό σου πρέπει να εύχαριστήσης. Μόλις τελείωσε η συμπλοκή, έτραξε στο έπι-

τελείο και ζήτησε για σένα αυτή την άμοιβή. Γνωρίζεις τον στρατηγό κι' η άναφορά του έγινε δεκτή άμέσως.

Όστε η μέρ' αυτή ήταν για τό Γιώργο, μέρα δόξας και περηφάνειας. Μά η χαρά του έσβυσε, γιατί την ίδια μέρα, ο στρατηγός Βουρβακί άναρτάστηκε νάψηση την ίδια να κυριέψη τό Μομπελιάρ, και νάρχιση την ύποχώρηση. Τι άλλο μπορούσε να κάμη με στρατιώτες εξαντλημένους και δίχως πολεμοφόδια;

Η ύποχώρηση αυτή, σε κανονικές περιστάσεις θά ήταν δύσκολη. Την εποχή εκείνη, που τό χιόνι ήταν ψηλό ένα μέτρο, η ύποχώρηση του στρατού του Βουρβακί ήταν ένας ήρωισμός τραγικός, που θυμίζει την ύποχώρηση του Ναπολέοντος στη Ρωσία.

Ο Γιώργος δέ θέλησε να μείνη στο χειρουργείο και να πέση αιχμάλωτος των Πρώσων.

Με τό δεξί χέρι κρεμασμένο άπ' τον ώμο, άκουμπώντας στο Μοχίλοφ, έκαμε τό πρώτο μέρος της πορείας με τά πόδια, μ' έλο που δόψερθε τρομαγέ.

Και την έπομένη, οι δυνάμεις του τον άφισαν. Έπεσε σχεδόν λιποθυμισμένος στην άχθη του δρόμου. Ο αξιωματικός άναγκάστηκε να τον άφιση εκεί. Μόνο τά κινήτά χειρουργεία μπορούσαν να τον περιμαζέψουν.

Άλλοίμονο! Τά χειρουργεία, άφιναν τά ξεφυλισμένα αλόγά τους στους χιονισμένους δρόμους. Οι άντρες είχαν χάσει τό ήθελό τους. Οι γιατροί, μ' όλη την άφοσίωσή τους, δέ μπορούσαν να τά βγάλουν πέρα.

(Ακολουθεί)

ΚΑΛΟΣΥΝΗ

“Ηλιος βγήκε, μες στις παγωνιές, και γελάνε φως οι γενιές, κι' άστράφταν τό τέλ α, εί βελονιές, στα ήλιακά χαγιάτια, στις γωνιές.

Χάραξαν, σιμά κι' άλαργινά, παστρικά λιθοστρώτα, στεγνά, κι' έδειξαν οι ράχες οι γλαυκές και τις πιο κρυφές τους χαλαριές.

Κι' έφεξαν οι άκαινιτες ποδιές, κι' εί φτωχές, οι άπόμυρες καρδιές, κι' ήθεσε μέσ' στα φέγγη τά γλωμά δόθρος πρώτης άνοιξης σιμά!

“Ηλιε, που άπ' την ήμερησν αήγη στη γλυκειά σου άνάφωση έχεις βγή, έστάσαν τις πέτρες τις λευκές, τις γιουθιές τις ραχητικές!

Φίλητε πολύ, μ' όγια φιλιά, κελια δαδεδάχρανα, μαλλιά, που έδρασαν ή άρραστια και βαστά σκό σκληρό προσκέφαλο σφιχτά,

κι' όνειρα, που βιάζονται, ήξερό, ν' άναδύσουν τ' άστρα τους φτερά, και να διαλυθόν μεσουρανιές δίχως να τά ζώση ίσκιος κανείς. Μέρωσε την κούρα, τή μοναχή, την πολυάκατάδεχτη ψυχή!

ΤΕΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

ΚΑΡΑΒΙ

Πάει τό καρόβι, χάνεται σιγά, πέρ' άπ' τον κάβρο, Σάν όρμα που όβει, κι' εγώ να τό κοιτώ δέν παύω, Με τέτοιου πόθου δύναμη σά να γυρεύω πίσω, Με τή ματιά μου, τάκριβό τό πλοίο να τό γυρίσω.

(Από «Τά Τραγούδια μου») ΜΑΡΙΑ ΣΙΜΠΑ

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΒΑΠΟΡΙ

Μέσ' άπό τά κρουσταλλογάλανα του πέλαγου ούρανοθέμελα, πολλές φορές οι νησιώτες τον είδανε να βγαίνει τον κατάμαυρο τον καπνό.

Μά πρώτος τόνε πρωτόειδε στο ξάγναντο νησάκι, — πέρα κατά τό Μυρτίσο δεξιά και πέρ' από την Πιραπόλα, τό λιθαδόνησο, — πρώτος τόνε πρωτόειδε ο μπάρμπα Δινάρδος, ο πρωτομάστορης, καθισμένος προς τά σαλοπάτια του φαναριού του λιμανιού, νά πάρη κλαίη άνάσα, στο γρηγοράκι άγνάνα, και άδρωμένος, όλημέρα κάτου από τον ήλιο βγάζοντας άχνάρια, για να σκαρώση τό τρεχαντήρι του γαμπρού του, του έχτου γαμπρού του, που του τδάτσε προικίο, άσπρο, ξαριμάτωτο, μά ο πατέρας θάν του τό χάριζε, σωστή νυφούλα, έτοιμο για σελπάρισμα.

Πρώτος τόνε πρωτόειδε, στο ξάγναντο νησάκι, τό μαύρο, τον κατάμαυρο καπνό, ο μπάρμπα Δινάρδος ο πρωτομάστορης του Ταρσανά (!).

Και φέρσε τά ματογούλια του, κι' έβαλε τό χέρι του, ύστερα τά δυό του χέρια, τή μιá παλάμη σιμά στην άλλη, πάνω από τά ματόφρυδά του τά πυκνά και, σαν του ξαφνιασμένου δεισιδαίμονα, που μεσάνυχτα, ξαφνικά, στο στραγγυλοσφύγγαρου τή φεγγολή, άντικρύβει κάτι, σαν κυπαρισσιό κορμιοστασιά, ν' άνεβαίνει στού αθήρα τά φωτερά πλάτια, έτσι τό κορμί του άνασηκώθηκε σύσσωμο τρέμοντας. Και κοιτάζει ο γέρο πρωτομάστορης, κοιτάζει, και η δψη του σβύνει και οι τρίχες του φρίσσουν. Κοιτάζει...

«— Τι τάχατες νάνε μέσ' από τό ούρανοθέμελο, τί νάνε τάχατες εκείνο, ο κατάμαυρος εκείνος καπνός;»

Και άνεβαίνει, έλο άνεβαίνει, έτσι ξετυλίγοντας τό καπνόκορμο είναι του άπέλειωτο. Και λές, πως όλοένα κάτι στη βαθυγάληνη σκέπη τ' ούρανοσ άνοίγει και δέχεται τό ξετόλγμά του και πάλι ξετυλίγεται... όλοένα.

«— Α, είναι Τελόνιο!.. Άν δέν έπιασ' όλάκρη φρεγάδα φωτιά... Χωρισάλλο φωτιά... Μά να το! να το! Τελόνιο! καπνός ο Δαίμονας, ίσκιος ίσκιος και μαυρόφηλος μήτε σκορπιέτσι! είναι ο...»

1 Ταρσανάς = Ναυπηγός.

Και ο μπάρμπα Δινάρδος, σύγκορμα λαχανιάζοντας, σταυροκοπήθηκε.

Και ο καπνός τρέχει, φεύγει κατά τό γρέγο και πάει πάει, όλοένα πάει, πάντα ίσκιος, όλοένα τρέχει...

Και ο άγέρας ένάντιος, μά παραγιάς όσο δέν παίρνει μήτε βαρκούλας φλοκάκι...

Πώς εκείνος πάει;

Και τούρχεται το γέρο Δινάρδου κάτι σαν κρύος έδρώτας.

Και θέλει να σταυροκοπηθώ, μά δέν μπορεί να πάρει μήτε άνάσα δοκιμάζει να σηκώση τό χέρι του, να κατεβάση

τό δεξί του, να δέσει τά τρία του δάχτυλα, τίποτε; σαν πετρωμένος; κατρέμει. Λίγο άκάμα... πέφτει χάμου...

Την άλλη μέρα όλοι στο νησί, κλαίγοντας τον πρωτομάστορη του Ταρσανά, έκηεύανε, λές, του νησιού την Εδουχία, που ο Άτμός του την πήρε, την έσαβάνωσε στού τσακισμένο του άρμενου τό ρημαγμένο τό πανί, και την έθαψε, την έθαψε βαθιά στο περήφανό του. ως τότε, λιμάνι, του κακότυχου πιά νησιού τους...

Ήτανε τό πρώτο βαπόρι.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΝΤΗΣ

ΣΤΗΝ ΕΞΟΧΗ

(ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ)

ΑΥΤΑ ΚΑΙ ΠΟΥΛΑΚΙΑ

Τι γρήγορα που συνήθισαν τό καινούργιο σπιτάκι τους και τί εύχαριστημένοι που φαινόταν εκεί μέσα ο Ξυπνητήρης κι' η Πουλλάδα! Τό βραδάκι, μόλις τους έπορχνε λιγάκι προς τά εκεί η Μαρίτσα, για να τους θυμίση πως ήταν όρα να μαζευτούν, έμπαιναν και κορνιάζαν εδώς. Και τό πουλί πάλι έβγαίαν, και γύριζαν στην αούλεια, κι' έρωγαν τους σπόρους που έβρισκαν εδω κι' εκεί. Πάλι όμως, τό ταχτικό τους γεύμα μέσα στο σπιτάκι τό έκαναν, γιατί εκεί, σε μιá ιδιαίτερη θέση, τους έρωγχαν τό καλαμπόκι, τό κριθάρι, τό πλιούρο, τις φλούδες κι' ότι άλλο είχαν για τό πουλιά.

Μιά μέρα, η Πουλλάδα κακάρισε τόσο δυνατά και τόσο αλλουώτικα, που η Μαρίτσα, άκούγοντας την, προΰα γέλασε κι' έπειτα φοβήθηκε μην έπαθε τίποτα. Έτρεξε λοιπόν στο κοττέτσι να ιδή. Κι' είδε, εκεί δίπλα στο φόλο, έν' άλλο αγρό φρέσκο και ζεστό. Η Πουλλάδα είχε γεννήσει και γι' αυτό κακάριζε τόσο δυνατά. Σά να τους φώναζε: «Ελάτε, έλάτε να ιδήτε τί όρατο αγρό που έκανα!»

Από τότε, η Πουλλάδα γεννούσε καθεμέρα. Και στο πανέρι εκείνο με τήρα, που ήταν να πούμε η φωλιά, ταγά πληθύναν όλοένα. Καμμιά φορά έπαιρναν κανένα και τώφηναν για τή Μαρίτσα ή της τό χτυπούσαν με ζάχαρη και τό άνακάτευαν με τό ζεστό της γάλα. Αυτό δέν γινόταν συχνά, γιατί, καθώς είπαμε, ταγά της Πουλλάδας τό ήθελαν για να βγάλουν πουλάκια κι' άγόραζαν άλλα απέξω για να τρώνε. Έπειδή όμως ταγόρασα ό αγρά δέν ήταν πάντα τόσο πολύ φρέσκα, της όρας, η μητέρα της Μαρίτσας έπε ναγόρασουν κι' άλλες όρνιθες, για να τους γεννούν.

Αγόρασε λοιπόν άλλες τρείς: Μιά μαύρη, που η Μαρίτσα την έβγαλε Άραπίτσα' μιá κάτασπη που όνομάστηκε Χιονούλα' και μιá παρδαλή, που την είπαν Καναβουράνη. Ο Ξυπνητήρης τις καλούεχτηκε δίλες, χαρούμενος που μεγάλες έτσι η οικογένειά του, και τις φίλενε, τις περιποιόταν και τις υπερασπιζόταν όπως και την Πουλλάδα.

Τρείς φορές την ήμερα, η Μαρίτσα τις τάιζε. Κάθε πρωί, βοηθούσε την Κατερίνα στο καθάρισμα του κοττετσιού. Και με τό χέρι της μάζευε ταγά που γεννοόσαν και τάβαζε ο' ένα καλαθάκι, όχι όλα βέβαια, αλλά όσα της έλεγε η μαμμιά της πως χρειαζόνταν για τό σπίτι.

Τι εύχαριστηση να μιζεύη κανείς αγρά άπ' τό κοττέτσι της αούλης του!

(Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Αγαπητοί μου,

ΣΥΝΕΧΙΖΩ και τελειώνω την προηγούμενη. Καθώς είδαμε κεί, οι λέξεις που προβάλλει ο καλός μας Φουτουριστής, για να υποστηρίξη πώς η γραπτή μας Δημοτική δεν ένοείται απ' αυτούς που τη διαβάζουν, είναι: α', λέξεις που λέει πως δεν τις καταλαβαίνει, μα που τις καταλαβαίνει βεβαίως, (όξου, πνέμα, κλινάρι) και β', λέξεις που μπορεί αλήθεια να μην τις ξέρη, μα που έπρεπε να τις ξέρη ή που χρωστώ να τις μάθη σαν Έλληνας, (θυμητικό, αναπάντεχο, διαφεντεύω.) Κι' είναι πάλι: α', λέξεις παρμένες από τη ζωντανή, την ομιλουμένη σήμερα γλώσσα ή κι' από την πιο καλιά Δημοτική, τη μεσαιωνική, (πνέμα, όξου, κλινάρι, διαφεντεύω) και β', λέξεις συνθετες, φτιασμένες από λογοτέχνη, (πατριδόχαρη.) Και τέλος είναι: α', λέξεις της Νεοελληνικής, από το μεσαίωνα και ύστες, (όλες οι παραπάνω) και β', λέξεις αρχαίες, εδόντες και σήμερα από τη ρίζα τους, αλλά με δημοτικό τύπο, (άφραση.)

Ε, λοιπόν! οι λέξεις αυτές είναι απ' όλα τα είδη των λέξεων που αποτελούν τη σημερινή γραπτή, τη λογοτεχνική μας γλώσσα. Όλες ελληνικές, καμμιά ξένη. Άλλες σημερινές, άλλες μεσαιωνικές, άλλες αρχαίες αλλά συμμορφωμένες. Κι' άλλες πλασμένες από λογοτέχνη, από ποιητή, με γνωστά συνθετικά, κατά τον τρόπο που κάνει κι' ο λαός τα σύνθετά του. Και ρωτώ: Όλες αυτές τις λέξεις οι Έλληνες δεν τις ένοουν ή δεν πρέπει να τις ένοουν; Μήπως παντού κι' η μητρική γλώσσα δεν σπουδάζεται; Ποιάς συγγραφέας, ποιάς ποιητής, γράφει με τις λέξεις μόνο που μπορεί να ξέρη ο αναγνώστης του, και μάλιστα ένας αναγνώστης νέος και... Αθηναίος; Γράφει με τις λέξεις που ξέρει, που βρίσκει, που φτιάχνει ακόμα αυτός. Κι' ο αναγνώστης του, δεξ ή ξαρι, δε τις μάθη. Δε τις μάθη κι' αυτός ψάχνοντας, διαβάζοντας, ρωτώντας. Κι' όταν μεθαύριο θάβουμε και Λεξικά της Δημοτικής, δε ανοίγη το Λεξικό του.

Τό ίδιο δεν κάνει κι' ο Άγγλος, κι' ο Γάλλος, κι' ο Γερμανός αναγνώστης; Η νομίζετε πως εκεί πέρα οι άνθρωποι μαθαίνουν απ' τη μάνα τους όλες τις λέξεις που απαντούν στους συγγραφείς τους, παλιούς ή νέους; Έχετε λάθος! Μια λογοτεχνική γλώσσα, οποιαδήποτε, πάντα με κάποιο κόπο καταλαβαίνεται στην έντέλεια. Πολλές φορές μούτυχε μένα να μιλώ με Γάλλο και να μετα-

χειριστώ μια γαλλική λέξη που δεν την ήξερε κανένας, γιατί εγώ, πού γραμματισμένος απ' αυτόν, την απάντησα σ' ένα βιβλίο και τήν έμαθα απ' το Λεξικό.

Έπαιτα δεν συλλογίζεσθε κι' εν' άλλο; Η Δημοτική μας τώρα πρωτογράφεται, τώρα μορφώνεται, και φυσικά οι λέξεις της, οι φράσεις της, και μερικοί τύποι της ακόμα, δεν μπορεί να είναι τόσο γνώριμα πράγματα σε όλους, — και μάλιστα στα παιδιά των πόλεων και των καλών σπιτιών που δεν έχουν πολλή σχέση με το λαό — όπως θα είναι μετά πενήντα ακόμα χρόνια. Χρειάζεται λοιπόν περισσότερος κόπος και προπάντων περισσότερη καλή θέληση για να καταλαβαίνη κανείς. Κι' ακριβώς η καλή αυτή θέληση έλειπε από κείνους που ρώτησε ο Φουτουριστής και το είπαν πως δεν ξέρουν το πνέμα, το θυμητικό και το κλινάρι. Τά ήξεραν, τά καταλαβαίνουν πολύ καλά. Αλλά φίλοι, φαίνεται, της Καθαρεύουσας κι' έχθροι της Δημοτικής, έκαναν τον ανήξερο όπως τον κάνουν συχνά τα αυτοί.

Τι τα θέλετε! Από τη στιγμή που πειστήκαμε, για χίλιους δυο λόγους, — τον ένα σπουδαιότερο απ' τον άλλο, — πως έπρεπε να φήσουμε την καθιερωμένη Καθαρεύουσα και να γράφουμε την άσυνείθιστη Δημοτική, όλ' αυτά ήταν έπόμνα. Έπόμνο και να μη την γράφουν στην αρχή έλοι καλά, είτε από άγνοια, είτε από άκαλαισθησία, είτε από υπερβολή ζήλου, είτε κι' από παλαβωμάρα. Σ' όλες δα τις γλώσσες, υπάρχουν καλοί και κακοί συγγραφείς, δόκιμοι κι' αδόκιμοι. Μου φαίνεται λοιπόν πως για να κρίνη κανένας πόσο αξίζει μια γλώσσα, τους καλούς, τους φρόνιμους, τους δόκιμους συγγραφείς πρέπει να κοιτάξη, κι' όχι τους κακούς, τους αδόκιμους ή τους παλαβούς, που γράφουν τά... αναταλαβιστικά. Μήπως τέτοιους δεν είχε και η Καθαρεύουσα; Τό ζήτημα είναι: ποιάν καταλαβαίνει κανείς καλύτερα: ένα δόκιμο καθαρευουσιάνο ή ένα δόκιμο δημοτικιστή; Όρίστε, σας αντιγράφω εδω λίγες γραμμές στην τύχη από ένα βιβλίο του Παγανέλη, που θεωρείται ένας από τους καλύτερους πεζογράφους της Καθαρεύουσας:

«Ότε ανεχώρησα μετά του Ιερέως εκ της πλατάνου, ήτο πλέον νύξ. Καθ' όδον χρωμαίκα μητρες με τα άσθενη νήπια των εν ταίς αγκάλαις, άνεστειλλον τον γέροντα Ιερέα αιτούσαι εούχας και συμβουλās παρ' αυτού ως Ιατρού, διότι ένδει πρακτικώς πως την θείαν τέχνην, και ως λειτουργού του Ύψιστου...»

Όρίστε άλλες τόσες κι' από ένα βιβλίο του Πολυλά, που εν' ένας από τους δασκάλους της Δημοτικής:

«Ό γέρος μιλούσε με κομμένη φωνή κι' απόξω μούγγριζε ή άνεμοζάλη, ξε-

σπούσαν αδιάκοπα τίστραπρόβροντα, ως να ήθελαν να σήσουν το θόλο του σπηλαιού στις συχνές αστραφίδες, κάθε δευτερόλεπτο, ο Μιχαήλ μισόδλεπε του Άντωνίου το πρόσωπο νεκροκτενόν...»

Αυτές είναι οι δυο γλώσσες. Και τώρα πηξε μου: ποιάς ξένος ή ντόπιος, ποιάς μεγάλος ή παιδί, δεν θα έβρισκε το δεύτερο αυτό κείμενο τόσο φυσικό, τόσο ζωντανό, τόσο καταληπτό από τον καθένα, όσο άφύσικο, τεχνητό, ακατάληπτο και σχεδόν νεκρό το πρώτο; Δεν είναι, βλέπετε, μόνο οι λέξεις που ξεχωρίζουν τις δυο γλώσσες: είναι προπάντων οι τύποι. Και μόνο το δεύτερο κείμενο έχει τύπους ζωντανούς. Ένοια σας κι' οι ξένοι που επικαλέσθηκε κι' ο Φουτουριστής, δεν γελιούνται. Καλύτερα κι' από μας ξέρουν αυτοί ποιά είναι η ζωντανή μας γλώσσα, ποιά μιλεί κι' έννοει ο λαός μας, και ποιά φτιάχνουν οι λόγιοι, ξεθάδοντας από αρχαία βιβλία λέξεις και τύπους νεκρούς. Οι ξένοι! Μα νομίζετε πως δεν έρχονται και στην Ελλάδα, δεν ξέρουν τί γίνεται δω και δεν τριγυρίζουν τις χώρες μας και τα χωριά, Ισπαι-Ισπαι για να σπουδάσουν τη ζωντανή γλώσσα; Ός και φωνογράφο παίρνουν μαζί τους για να είναι βέβαιοι για τη γνήσια προφορά. Κι' αν ο Φουτουριστής πήγαινε σε κανέν' απ' αυτούς να του καταγγείλη ως άνοπαρχτη τη γραπτή μας Δημοτική, λέγοντας πως αυτός δεν άκουσε ποτέ του «όξου», ο ξένος γλωσσολόγος εύκολότατα θα τον έκανε να τάκούση με το φωνογράφο. Η αλήθεια όμως είναι πως θα γελούσε πάλι ο ξένος με τους Έλληνες αυτούς, που ισχυρίζονται πως δεν καταλαβαίνουν... τη γλώσσα τους!

Και τώρα στο ύστερόγραφο. Ό καλός μου Φουτουριστής είδε στο θέατρο τον «Πειρασμό» μου και τον θαύμασε. Αλλά για να τον θαυμάση, θα πή πρωτα-πρωτα πως τον κατάλαβε. Πώς κατάλαβε όμως ένα έργο που δεν έχει παρά λέξεις δημοίους κι' απαράλλαχτες μ' εκείνες που άραδιάσε ως «αναταλαβιστικές»; Γιατι κι' ο «Πειρασμός» στη Δημοτική είναι γραμμένος, εκτός από μερικές φράσεις που... κοροϊδεύουν λίγο την καθαρευουσιάνικη ομιλία. Ίσως θα μου πη: Τόν άκουσα, δεν τον διάβασα. Δοιπόν ναί, αυτό είναι πιστό. Σήμερα η Δημοτική έννοείται πιο εύκολα με τ' αυτό παρά με το μάτι. Αλλά εγώ πάλι λέω: Μια γλώσσα που την καταλαβαίνει κανείς τόσο όταν την άκούη, γρήγορα θα συνείθιση να την καταλαβαίνει κι' όταν τη βλέπη γραπτή. Κι' αυτή Ισα-Ισα είναι η ζωή της. Γιατι με τις νεκρές γλώσσες συμβαίνει ακριβώς το εναντίο...

Σας αποτάσσει
ΦΑΙΔΩΝ

Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΓΕΡΟΘΩΜΑ

(ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΚΑΕ COLOMBE ΒΡΑΒΕΥΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΗ ΓΑΛΛΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'. (Συνέχεια)

Είδε κι' ένα μεθυμένο που τρέκλιζε και λίγο έλειψε να πέση πάνω στη Μαρίκα. Είδη ακόμα τρία βρωμόπαιδα που μάλωναν κι' έλεγαν τόσο άσχημα λόγια, που τράθηξε τη Μαρίκα για να μην άκουση.

Αλλά γιατί έκαναν τώρα έντύπωση στο Γεροθωμά πράγματα τόσο συνειθισμένα στη γειτονιά του; Όχι βέβαια για τον έαυτό του. Τι τον έννοιαζε αυτόν αν έμάλωναν, αν βρίζονταν, αν μεθούσαν ή αν έκλεβαν; Τόν έννοιαζε όμως για τη Μαρίκα. Καταλάβαινε πως τώρα είχε μια εδθόνη, μια μεγάλη εδθόνη για την ανατροφή της κόρης του, καθώς την έλεγε. Κάνει άκονος τα μικρά παιδιά και να βλέπουν τέτοια πράγματα; Γι' αυτό έγεινε σκυθρωπός ο Γεροθωμάς. Κι' άφου σκέφθηκε λίγο, κούνησε το κεφάλι του κι' είπε: «Α, χωρίς άλλο πρέπει νάλλάξω κάμαρα. Η γειτονιά αυτή δεν είναι για τη Μαρίκα μου!»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.
Κουβάλημα δάλλο σπιτι.

Όταν η Πετρούλα πήγε στην κάμαρα του Γεροθωμά, κοίταζε δεξιά κι' άριστερά να βρη τόπο να καθήση, αλλά δεν είδε παρά μόνο το κούτσουρο εκείνο που χρησίμευε για σκαμνί. Κάθησε ώστόσο λέγοντας: «Αχ, έσκασα ως να νεθώ εδω πάνω!»

Και σκούπισε το μέτωπό της με το χρωματιστό μαντήλι της.

Ό Γεροθωμάς ειπε στην Πετρούλα πως άποφάσισε νάλλάξη κάμαρα. Κι' η Πετρούλα τό επιδοκίμασε.

— Έχεις δίκιο, Γεροθωμά μου, του ειπε, καλά λές. Η γειτονιά αυτή δεν είναι για τη Μαρίκα. Κι' Ισα-Ισα που ξέρω ένα καλό σπιτάκι, όχι πολύ άκριβό. Άσε να τό συμφωνήσω εγώ, παίρνω τη δουλειά άπάνω μου. Μόνο έλα να με βρης στην Άγορά, να σου πώ... Αλήθεια, κόντεψα να τό ξεχάσω. Μά'εψα από κεί φτερά και τάφρα της μικρης σου. Της έφερα και σπάγγο να τό δέση. Άφου τό

θέλει, άς τη να κώνη σκουπίτσες και να τις πουλά... Μα για στάσου, είναι νωρίς ακόμα. Και τώρα μπορώ

να πεταχτώ μια στιγμή να συμφωνήσω με την κυρά Παύλαινα. Περιμένε με, σε μια ώρα θα γυρίσω να σου πώ. Η Πετρούλα έφυγε κι' ο Γεροθωμάς κάθησε να την περιμένη. Στο άναμεταξύ, η Μαρίκα έφτιανε τις σκουπίτσες της.

— Τι καλά! έλεγε. Άμα τα τελειώσω, θα βγούμε μαζί να τα πουλήσω. Θά φωνάξω: «Πάρτε ώραία σκουπάκια που τα κάνει η μικρή!»

Με τόση επιμέλεια εργάτηχε η Μαρίκα, ώστε όταν γύρισε η Πετρούλα, της έδειξε με μεγάλη χαρά μια δωδεκάδα σκουπίτσες.

— Πολύ καλά, πολύ καλά! ειπε η Πετρούλα. Καθώς βλέπω, γρήγορα η μικρή θα κερδίξη όσα θα χρειάζονται για τό σπιτικό σας. Έγώ μίλησα με την κυρά-Παύλαινα. Σου νοικιάζει ένα καμαράκι στο σπίτι της και λέει, αν θές, να σου μαγειρεύη κιόλα, να τρώτε όλοι μαζί, ένα έξοδο. Θάχης οικονομία

«Δειπνός με πολλήν όρεξη...»

έτσι, Γεροθωμά μου. Χωριστά που η Μαρίκα σου θα τρώη καλύτερα. Και έχει ανάγκη να τρώη καλά, γιατ' είναι παιδί. Βάλε τώρα που θα τη νοιάζεται και θα την προσέχη η κυρά-Παύλαινα. Πάντα μια γυναίκα, βλέπεις, ξέρει καλύτερα από έναν άντρα πως ανατρέφεται ένα κοριτσάκι!»

Όλ' αυτά τα παραδέχτηκε ο Γεροθωμάς. Κι' άφου συμφώνησαν, η Πετρούλα τό ειπε:

— Καλά λοιπόν! Μεθαύριο έρχομαι εγώ και σας παίρνω με τό κάρρο μου. Κοίταξε, Γεροθωμά, μην αγοράσης τίποτα επιπλα αν δεν έρθω, άκουσες; Γειά σας, καλή άντάμωση!

Σε δυο μέρες, η Πετρούλα με τό κάρρο της ήταν πάλι απέξω απ' το Γεροθωμά. Ό γέρος κατέδαζε τά πράγματά του κι' η χωριάτισσα τά φόρτωνε στο κάρρο της.

Σ' ένα τέταρτο ήταν φορτωμένα όλα: τό κουτσό τραπέζι, τό κούτσουρο, τό σκαμνάκι, οι κουβέρτες κι' ετι άλλο

είχε στη φτωχική του κάμαρα ο γέρος. Μόνο τό στρώμα, σε κακή κατάσταση, δεν ήταν για να τό πάρουν στής κυρά-Παύλαινας.

— Πούλησέ το, Γεροθωμά μου, ειπε η Πετρούλα, κι' έννοια σου, εγώ θα σου φτιάσω καινούργια.»

Πούλησαν λοιπόν τό άχερμένο στρώμα «για ένα κομμάτι φουλ» στο γείτονα τον κουρελά και ξεκίνησαν για τό καινούργιο σπίτι.

Η Μαρίκα καθόταν στο μπροστινό μέρος του κάρρου, δίπλα στην Πετρούλα που κρατούσε τά γκέμια, και τό στοματάκι της δεν έπαυε στιγμή. Γιατ' η χαρά της ήταν μεγάλη που πήγαινε «καρροτσάδα» σ' άλλο, καλύτερο σπίτι.

Τό σπίτι αυτό βρισκόταν σ' ένα δρόμο παλιό. Είχε τέσσερις-πέντε κάμαρες που η κυρά-Παύλαινα, χήρα, τις νοικιάζε και ζούσε φτωχικά πάντα, αλλά εύχάριστα. Δεν ήταν καμμιά γριά τερπέλα: άγαπούσε την εργασία κι' έπλεκε κάλτσες, έδωμηνταπέντε λεπτά τό ζευγάρι. Κοντή, αδύνατη, ζωηρή, εύθυμη, η κυρά-Παύλαινα είχε άσπρα μαλλιά σαν τό χιόνι και μεγάλα γυαλιά στα μικρά της μάτια. Πάντα σχεδόν καθόταν σε μια φάθινη πολυθρόνα, κοντά στο παράθυρο, για να βλέπη τί γίνεται κι' έξω,

ένω κοντά της κοιμόταν η Ψιψίνα, ήσυχο ζώο, φρόνιμο και καλομαθημένο, που ποτέ δεν πειραζε φαί.

Έτσι βρήκαν την κυρά-Παύλαινα, όταν έφθασαν στο σπίτι της ο Γεροθωμάς κι' η Μαρίκα, οδηγούμενοι από την Πετρούλα. Κι' άφου χαιρετίστηκαν και κουβέντιασαν λίγο, η γριά πήρε ένα κλειδί κι' ειπε του Γεροθωμά:

— Θά σάς δώσω την κάμαρα της κυρά-Κώστιανας. Δώδεκα χρόνια κάθισε εδω-μέσα, και θα καθόταν ακόμα αν δεν πέθαινε, Θεός σωρέσ' την! Μου άφησε η καμένη όλα της τά πράγματα: κι' επειδή εγώ δεν είχα τόπο να τό βάλω, τάφησα στην κάμαρα, όπως ήταν. Αν θέλετε να τό βαστήξετε σεις, θα μου κάνετε χάρη.

Όταν άνοιξε μπροστά του η πόρτα κι' είδε ο Γεροθωμάς την κάμαρα εκείνη με τά επιπλα, το φάνηκε παλάτι! Αλήθεια δεν ήταν πολύ μεγάλη, ήταν όμως καθαρή κι' όμορφη.

(Άκολουθεί)

